

Samuel Beckett
MERCIER IN CAMIER

prevedla Jana Pavlič

I

O potovanju Mercierja in Camierja bi lahko pripovedoval, če bi hotel, saj sem bil ves čas z njima.

Bilo je dejansko precej nezahtevno potovanje, brez morja ali mej, ki bi jih bilo treba prečkati, po dokaj ne-težavnih predelih, čeprav mestoma nenaseljenih. Ostala sta pri sebi doma, Mercier in Camier, imela sta to neprecenljivo srečo. Ni se jima bilo treba z več ali manj sreče spopadati s tujimi navadami, čudnim jezikom, zakoni, podnebjem ali kuhinjo v okolju, ki bi imelo le malo zveze ali podobnosti s tistim, v katerem sta se utrdila najprej v mladih letih in pozneje v zreli dobi. Vreme, četudi je bilo pogosto nemilo (a na to sta bila navajena), ni nikoli prestopilo meje zmernega podnebjja, se pravi tistega, ki ga lahko brez nevarnosti, če že ne brez nevšečnosti, prenaša človek z njunega konca, če je primerno oblečen in obut. Kar pa zadeva denar, če ga že nista imela toliko, da bi potovala v prvem razredu in prenočevala v grand hotelih, sta ga imela dovolj, da sta lahko hodila naokrog, ne da bi prosjačila. Lahko torej potrdimo, da so jima bile glede tega okoliščine zmerno naklonjene. Morala sta se boriti, vendar manj kot številni ljudje, morda manj od večine ljudi, ki odidejo, gnani bodisi z jasnimi bodisi z mračnimi potrebami.

Preden sta se podala na to potovanje, sta se z vso mirnostjo, ki sta je bila zmožna, dolgo posvetovala, tehtajoč prednosti in slabosti, ki bi lahko zanju iz tega nastale. Črne, rožnate, izmenično sta jih zagovarjala. Edina gotovost, ki sta jo potegnili iz teh debat, je bila, da se v to avanturo ne smeta spustiti na lahko.

Camier je na zmenek prispel prvi. To pomeni, da ob njegovem prihodu Mercierja ni bilo tam. V resnici ga je Mercier prehitel za dobrih deset minut. Torej je bil Mercier in ne Camier tisti, ki je na zmenek prišel prvi. Potem ko je počakal pet minut in oprezal po različnih pristopnih poteh, po katerih bi lahko prišel njegov prijatelj, je odšel na obhod, ki je moral trajati četrť ure. Camier, ki tudi sam ni od nikoder videl prihajati Mercierja, je po petih minutah prav tako odšel na kratek obhod. Ko se je četrť ure pozneje vrnil na kraj srečanja, je Mercierja zaman iskal s pogledom. In to se razume. Kajti Mercier, ki je še pet minut počakal na dogovorjenem kraju, si je šel pretegniti noge, če uporabimo izraz, ki mu je bil pri srcu. Camier je torej po petih minutah bebavega čakanja spet odšel, rekoč si, Morda naletim nanj v eni od sosednjih ulic. V tem trenutku je Mercier, ki se je vrnil s svojega kratkega sprehoda, ki tokrat ni trajal dlje kot deset minut, videl oddaljujočo se postavo, ki je v jutranji megli rahlo spominjala na Camierja in ki je to v resnici bil. Na žalost je izginil, kot da bi se vdrl v tla, in Mercier ga je spet čakal. A po petih minutah, ki so mu očitno začenjale prihajati v navado, je čakanje opustil, saj je spet potreboval gibanje. Njuna radost, Mercierjeva in Camierjeva namreč, je torej za trenutek dosegla skrajnost, ko sta se eden po petih in drugi po desetih minutah zaskrbljenega postopanja, ki se je izteklo hkrati in na istem kraju, prvič od prejšnjega večera znašla iz oči v oči. Bilo je devet in petdeset minut.

Oziroma:

		Prih.	Odh.	Prih.	Odh.	Prih.	Odh.	Prih.
Mercier	..	9.05	9.10	9.25	9.30	9.40	9.45	9.50
Camier	..	9.15	9.20	9.35	9.40	9.50		

Kako to zaudarja po izumetničenem.

Ko sta se objela, se je s povsem orientalsko nepričakovanostjo ulil dež. Pohitela sta torej v zavetje v obliki pagode, ki so ga postavili na tem kraju, da bi rabilo kot zaščita proti dežju in drugim nepravilnostim, da bi, skratka, varovalo pred vremenom. Temačno in polno kotičkov in vdolbin, je bilo primerno tudi za zaljubljenca in ostarele, moške in ženske. Hkrati z našima golobčkoma se je vanjo zatekel tudi neki pes, ki mu je kmalu sledil še eden. Mercier in Camier sta se neodločno spogledala. Ni jima uspelo končati objema, a jima ni bilo do tega, da bi znova začela. Kar pa zadeva psa, sta se že s popolno naravnostjo ljubila.

Kraj, kjer sta se našla, kraj, za katerega sta se, ne brez težav, strinjala, da se bosta tam srečala, ni bil trg v pravem pomenu besede, temveč prej parkec, uklešččen med preplet ulic in uličic. Ta parkec je bil tako na gosto okrašen z rastlinjem, gredicami cvetja, bazenčki, vodometi, kipi, tratami in običajnimi klopmi, da je kazalo, da se duši. Bil je kot labirint ta parkec, ni se bilo lahko znajti v njem, dobro ga je bilo treba poznati, da si lahko našel ven že pri prvem poskusu. Seveda pa si vanj vstopil z največjo lahkoto na svetu. Na sredi ali pa tam nekje je rasla velikanska bleščeča rdeča bukev, ki jo je pred nekaj stoletji zasadil, če je bilo verjeti grobo zabiti tabli na njenem deblu, neki francoski maršal z miroljubnim imenom Saint-Ruth. Komaj jo je bil zasadil, tako napis, je bil ubit – ta maršal – s strelom iz kanona, še vedno v službi istega brezupnega boja, na bojnem polju, ki je imelo kot pokrajina le malo zveze s tistimi, na katerih se je izkazal kot brigadir in pozneje kot poročnik, če se na bojnih poljih izkažemo v tem vrstnem redu. Parkec se je za svoj obstoj gotovo imel zahvaliti temu drevesu, posledica, ki si je maršal, medtem ko je pred elegantno in sito publiko zunaj drevoreda v jami z večerno mastno roso podpiral krhkoga divjačka, ni mogel predstavljati. Ampak

da končamo s tem drevesom in da nam o njem ne bo treba več spregovoriti, parkcu je dal tisto malo čara, kar mu ga je še ostalo in pa seveda njegovo ime, Park Saint-Ruth namreč. Ofucani velikan je prispel do konca svoje kariere in nezadržno propadal do dne, ko ga bodo po kosih posekali. Takrat se bo za kratek čas na trgu s skrivnostnim imenom bolje dihalo.

Mercier in Camier tega kraja nista poznala. Brez dvoma je bil prav to razlog, da sta se tam dogovorila. Nekaterih reči ne bomo nikoli vedeli z gotovostjo.

Skoci oranžasto steklo je bil dež videti zlat, kar ju je v skladi z naključnostjo njunih izletov spomnilo enega na Rim in drugega na Neapelj, z občutkom, ki je bil skoraj sram, vendar si tega nista priznala. Ta vdor nekega daljnega obdobja, ko sta bila mlada in jima je bilo toplo in sta ljubila slikarstvo in črtila poroko, bi jima moral dobro deti. Vendar jima ni dobro del. Takrat se še nista poznala, vendar sta, od kar sta se poznala, o tem obdobju govorila, preveč govorila, po svoji navadi v okruških.

Vrniva se, je rekel Camier.

Zakaj? je rekel Mercier.

Danes ne bo prenehalo, je rekel Camier.

Malo daljša ploha je, je rekel Mercier.

Ne morem stati pri miru, ne da bi kaj počel, je rekel Camier.

Usediva se, je rekel Mercier.

To je še huje, je rekel Camier.

Pa hodiva sem ter tja, je rekel Mercier. Primiva se za roke in se malo sprehajajva. Prostor je majhen, ampak lahko bi bil še manjši. Postavi sem najin dežnik, pomagaj mi, da se znebim najine torbe, tako, hvala, zdaj pa greva.

Camier se je prepustil.

En dva en dva, je rekel Mercier.

En dva, je rekel Camier.
Na trenutke se je nebo razjasnilo in je manj deževalo.
Takrat sta se ustavila pred vrati. Ampak takoj se je nebo
spet stemnilo in dež je padal naprej s podvojeno močjo.
Ne glej, je rekel Mercier.
Dovolj je, da slišim, je rekel Camier.
To je res, je rekel Mercier.
Potrpežljivost in pogum, je rekel Camier.
Te psa ne motita? je vprašal Mercier.
Zakaj se ne umakneta? je rekel Camier.
Ne moreta, je rekel Mercier.
Zakaj? je rekel Camier.
Že iz kakšnega razloga, je rekel Mercier, brez dvoma
zato, da bi zagotovila inseminacijo.
Začneta z jahanjem, je rekel Camier, in končata z ritjo
ob riti.
Kaj hočeš? je rekel Mercier. Ekstaze je konec, rada bi se
ločila, šla poscat kak steber, pojest košček dreka, ampak
ne moreta. Tako si obrneta hrbet. Tudi ti bi tako storil na
njunem mestu.
Rahločutnost bi mi to preprečila, je rekel Camier.
Kaj pa bi storil? je rekel Mercier.
Delal bi se, je rekel Camier, da mi je žal, ker ne morem
še enkrat od začetka, ker je bilo tako dobro.
Po kratkem premolku je Camier rekel:
Kaj če bi se usela, to me je izpraznilo.
Hočeš reči usedla, je rekel Mercier.
Hočem reči usela, je rekel Camier.
Pa dajva, je rekel Mercier.
Povsod naokrog so se ljudje že predajali svojim oprav-
kom. Zrak se je polnil s kriki zadovoljstva in nezadovolj-
stva, pa tudi z bolj umerjenimi toni tistih, ki jim življenje
ni več pripravljajo nobenih presenečenj, ne negativnih ne

pozitivnih. Tudi reči so stekle v gibanje, še posebej težka vozila, kot so kamioni, vozovi in javna prevozna sredstva. Dež je zaman besnel, vse se je začenjalo s prav takšno navidezno vnemo, kot da bi bilo nebo sinje modro.

Pustil si me čakati, je rekel Mercier.

Nasprotno, je rekel Camier, ti si pustil čakati mene.

Prišel sem ob devet pa pet, je rekel Mercier.

Jaz pa ob devet petnajst, je rekel Camier.

No, vidiš, da si me pustil čakati, je rekel Mercier.

Čaka se ali pa se pusti čakati, je rekel Camier, samo od trenutka, ki se ga vnaprej določi.

No, in kdaj sva se po tvoje zmenila? je rekel Mercier.

Ob četrto od devet, je rekel Camier.

Ne razumem, je rekel Mercier.

Česa ne razumeš? je rekel Camier.

Kaj pomeni četrto od devet, je rekel Mercier.

To pomeni devet in petnajst minut, je rekel Camier.

Potem se pa hudo motiš, je rekel Mercier.

Se pravi? je rekel Camier.

Me ne boš nikoli nehal čuditi? je rekel Mercier.

To mi moraš razložiti, je rekel Camier.

Zaprem oči in vse se mi jasno prikaže, je rekel Mercier, tvoja roka v moji, solze, ki se mi nabirajo v očeh, in moj šibki glas, ki pravi, Tako bodi, jutri ob devetih. Mimo je šla pijana ženska, prepevala je neko obsceno pesem in privzdigovala krilo.

Zmešala ti je pamet, je rekel Camier. Iz žepa je potegnil beležnico, jo prelistal in bral: Ponedeljek drugi, Sveti Makar, Mercier, četrto od devet, park Saint-Ruth. Poišči dežnik pri Heleni.

In kaj naj bi to dokazovalo? je rekel Mercier.

Mojo dobro voljo, je rekel Camier.

To je res, je rekel Mercier.

Nikoli ne bova izvedela, ob kateri uri sva se danes zme-
nila, je rekel Camier. Torej ne misliva več na to.

Nekaj pa v tej zgodbi drži, je rekel Mercier, da sva se
srečala deset do desetih, kot kazalca na uri.

Bodiva za to hvaležna, je rekel Camier.

Takrat še ni deževalo, je rekel Mercier.

Jutranji zanos je bil nedotaknjen, je rekel Camier.

Glej, da ne izgubiš najine beležnice, je rekel Mercier.

V tistem se je prikazalo prvo iz dolge serije zlohrotnih
bitij. Njegova uniforma sprane zelene barve in bogato
okrašena z vsemi vrstami medalj in trakov na za to pred-
videnem mestu mu je dobro, zelo dobro pristajala. Pod-
žgan z zgledom velikega Sarsfielda, je skoraj škripnil pri
obrambi nekega ozemlja, ki ga je v njem samem moralo
pustiti indiferentnega in ki ga kot simbol prav tako verje-
tno ni pretirano vznemirjalo. Imel je masivno, a elegantno
sprehajalno palico, včasih se je nanjo tudi oprl. Zelo ga je
bolel bok, bolečina mu je na trenutke prešinila rit in mu
zlezla v luknjo, od koder je pošiljala signale slabosti prek
celotnega črevesnega sistema do želodčnega vratarja s seč-
no-modnimi podaljški in seveda s takojšnjo potrebo po
uriniranju. Petnajstodstotnemu invalidu z ostanki moško-
sti, ki ga velika večina tistih moških in žensk, s katerimi ga
je dnevno spravljal v stik njegov poklic, ni upoštevala, se
je včasih zdelo, da bi med velikimi nemiri bolje storil, če bi
se prepustil domačim bojem, gelskemu jeziku, utrjevanju
svoje vere in zakladom edinstvene folklore na svetu. Teles-
na nevarnost bi bila manjša, blagodejnosti pa verjetnejše.
Ampak to misel je potem, ko je okusil vso njeno grenko-
bo, navadno pregnal kot njega nevredno. Njegovi brki, ki
naj bi bili trdi in ki so to nekoč tudi bili, zdaj to niso bili
več. Kadar je pomislil na to, je od časa do časa od spo-
daj poslal piš smrdljive sape, pomešane s slino. To jih je

začasno privzdignilo. Nepremičen, z razprto pelerino, po kateri je curljal dež, je stal ob vznožju stopnic pred pagodo, njegov pogled pa je potoval od Mercierja in Camierja k psoma, od psov k Mercierju in Camierju.

Čigavo je to kolo? je rekel.

Mercier in Camier sta se spogledala.

Tega ne potrebujeva, je rekel Camier.

Odstranita ga, je rekel paznik.

Morda naju bo to malo razvedrilo, je rekel Mercier.

Čigava sta psa? je rekel paznik.

Kar se mene tiče, je rekel Camier, mislim, da se bova morala odstraniti.

Je mar to tisti udarec biča, ki sva ga potrebovala, da se spraviva na pot? je rekel Mercier.

Me bosta prisilila, da pokličem policista? je rekel paznik.

Zdi se mi, da poleg vsega še zaudarja, je rekel Camier.

Bi rajši videla, da pokličem ključavničarja, da bo prežagal ključavnico, je rekel paznik. Ali pa da ga kar sam odstranim z brcami med šprikle?

Ti razumeš to njegovo nekoherentno besedičenje? je rekel Camier.

Vid se mi je zelo poslabšal, je rekel Mercier. Zdi se mi, da gre za nekakšno kolo.

In potem? je rekel Camier.

Njegova prisotnost tukaj naj ne bi bila v skladu z zakonom.

Torej naj ga odpelje, je rekel Camier.

Ne more, je rekel Mercier. Nekakšen varnostni sistem, kot nekakšna ključavnica ali veriga, ga priklepa na nekakšno drevo ali kip. Takšna je vsaj moja interpretacija.

Zdi se mi verjetna, je rekel Camier.

Žal pa ne gre samo za kolo, če sem prav razumel, je rekel Mercier.

Tu sta še psa.
Kaj pa počneta slabega? je rekel Camier.
Nista v skladu z zakonom, je rekel Mercier, tako kot bicikel.
Ampak onadva nista priklenjena na nič, je rekel Camier, razen drug na drugega, zaradi koitusa.
To je res, je rekel Mercier.
Naj torej opravi svojo dolžnost, je rekel Camier. Naj ju takoj odstrani.
Strinjam se s tabo, je rekel Mercier.
Psa lahko počakata, je rekel paznik.
Haha! je rekel Camier.
Zakaj se tako prostodušno smeješ? je rekel Mercier.
Počakata lahko! je rekel Camier.
Vama bom že dal smeha, je rekel paznik.
Oče mi je vedno govoril, naj si vzamem pipo iz ust, preden ogovorim kakšnega neznanca, je rekel Mercier, pa če je njegov položaj še tako preprost.
Še tako preprost, je rekel Camier, kako se to smešno sliši.
Paznik se je povzpел po stopnicah zavetja in obstal med vrati. Zrak je nenadoma postal temnejši in bolj rumenkast.
Mislim, da naju bo napadel, je rekel Camier.
Jajca so tvoja kot po navadi, je rekel Mercier.
Dragi narednik, je rekel Camier, kaj bi pravzaprav radi od naju?
Vidita to kolo? je rekel varnostnik.
Jaz ničesar ne vidim, je rekel Camier. Mercier, kaj ti vidiš kakšno kolo?
Ali je vajino? je rekel varnostnik.

Kako naj bi vedela, če je stvar, ki je ne vidiva in katere obstoj izhaja samo iz vaših trditev, najina ali pa od koga drugega? je rekel Camier.

Zakaj bi bilo najino? je rekel Mercier. Mar sta psa najina? Ne. Danes ju prvič vidiva. In vi bi radi, da bi bilo to kolo, če je sploh kje kakšno kolo, najino. Saj vendar psa nista najina.

Dol mi visita vajina psa, je rekel paznik.

A kot da bi si hotel nasprotovati, je planil nanju ter ju z brcami, udarci s palico in kletvicami pregnal iz pagode. Njun umik je bil težaven, saj sta bila še vedno priklenjena drug na drugega. Kajti napor, da bi se rešila, je imel nasproten učinek in je kar trajal. Morala sta hudo trpeti.

Mrcini umazani, je rekel paznik.

Zdaj se je znesel nad psoma, je rekel Mercier.

Pregnal ju je iz zavetja, to drži, je rekel Camier, vendar ju ni pregnal iz parka.

Dež bo kmalu razpletel njune vezi, je rekel Mercier. Otopela od ljubezni na to nista pomislila.

Skratka, napravil jima je uslugo, je rekel Camier.

Bodiva malo prijazna do njega, je rekel Mercier, junak iz velike vojne je. Medtem ko sva midva lepo na toplem masturbirala do onemoglosti, brez strahu, da bi naju zmotili, se je on plazil po flamskem blatu in sral v škornje.

Ničesar ne sklepajte iz teh lahkomiselnih besed, Mercier in Camier sta bila stara mladca.

Če tako pomisliš, je rekel Camier.

Poglej te škrbine od medalj, je rekel Mercier. Si predstavljaš, koliko driske pomenijo?

Slabo, je rekel Camier, vedno sem bil zaprt.

Pa dopustiva, da bi bilo to tako imenovano kolo najino, je rekel Mercier. Kaj pa je v tem slabega?

Bodiva iskrena, je rekel Camier, najino je.

Pet minut vama dam, je rekel varnostnik, da ga odstranita. Potem bom poklical policista.

Prav na današnji dan po letih oklevanja končno odhaja na pot proti neznanemu cilju, od koder se morda ne bova več vrnila živa. Pred odhodom preprosto čakava na izboljšanje vremena. Poskušajte razumeti.

Se me ne tiče, je rekel paznik.

Poleg tega, je rekel Mercier, morava še nekaj urediti, dokler ne bo prepozno.

Urediti? je rekel Camier.

Tako je, je rekel Mercier.

Mislil sem, da je že vse urejeno, je rekel Camier.

Ni še vse, je rekel Mercier.

Ga bosta odstranila ali ne, je rekel paznik.

Bi si vašo ustrežljivost lahko kupila, je rekel Mercier, če z razumom ne gre.

Seveda, je rekel paznik.

Daj mu šiling, je rekel Mercier. Vendar je prav žalostno, da je najin prvi izdatek v znamenju grdega izsiljevanja.

Morilca, je rekel paznik. Potem je izginil.

Kako so ljudje trdi, je rekel Mercier.

Zdaj bo pa blodil okrog, je rekel Camier.

Kaj naju to briga? je rekel Mercier.

Ne maram, da me blodijo okrog, je rekel Camier.

Hočeš reči, blodijo okrog mene, je rekel Mercier.

Reči hočem, me blodijo okrog, je rekel Camier.

Ta mala igra ni dolgo trajala.

Poldne ni moglo biti več daleč.

Zdaj pa midva, je rekel Mercier.

Midva? je rekel Camier.

Seveda, je rekel Mercier, midva, k resnim zadevam.

Kaj če bi kaj pojedla, je rekel Camier.

Najprej urediva zadeve, je rekel Mercier. Pokrepčala se bova po tem.

Sledila je dolga debata, ki so jo prekinjale dolge tišine, med katerimi sta meditirala. Ob tem se je zdaj Mercierju, zdaj Camierju zgodilo, da sta se tako globoko pogreznila v svoje misli, da ga glas drugega, ki je povzel svojo argumentacijo, ni mogel iztrgati iz globin ali pa je bil pretih. Ali pa sta, ko sta hkrati prišla do pogosto nasprotujočih si sklepov, hkrati spregovorila. Tudi ni bilo tako redko, da ne bi eden izgubil zavesti, še preden je drugi končal svojo razlago. Od časa do časa sta se praznega duha, nezmožna spregovoriti besedo celo spogledala. Ob koncu ene od teh otopelosti sta nadaljnjo debato začasno opustila. Bilo je že pozno popoldne, še vedno je deževalo, kratek zimski dan je šel h koncu.

Ti imaš hrano, je rekel Mercier.

Nasprotno, ti jo imaš, je rekel Camier.

Res je, je rekel Mercier.

Nisem več lačen, je rekel Camier.

Jesti je treba, je rekel Mercier.

Ne vidim, zakaj bi bilo to potrebno, je rekel Camier.

Čaka naju dolga in težavna pot, je rekel Mercier.

Prej ko bova crknila, bolje bo, je rekel Camier.

To je res, je rekel Mercier.

Na vratih se je prikazala paznikova glava. To je bilo neverjetno, lahko pa, da je bila vidna samo glava.

Če želita ostati čez noč, je rekel, bo to pol krone.

So zdaj zadeve urejene? je rekel Camier.

Ne, je rekel Mercier.

Pa kdaj bodo? je rekel Camier.

Verjamem v to, je rekel Mercier. Ja, verjamem, ne najbolj trdno, ampak verjamem, da bo prišel dan, ko bodo zadeve končno urejene.

To bo očarljivo, je rekel Camier.

Upajmo, je rekel Mercier.

Za dolgo sta se zastrmela drug v drugega. Camier si je rekel, Niti njega ne vidim. Podobna misel je vznemirjala njegovega sodruga.

Vendar je kazalo, da sta bili po tem pogovoru sprejeti dve točki.

1. Mercier bo v dežnem plašču odpotoval na kolesu sam. Ko bo dosegel prvo etapo, bo uredil vse potrebno za sprejem Camierja, ki se bo odpravil na pot, takoj ko mu bo vreme to dopuščalo. Camier bo obdržal dežnik.

2. Izkazalo se je, da je bil doslej Mercier tisti, ki je kazal več pobude za pot, Camier pa je omahoval. Obraten položaj je bilo pričakovati zdaj zdaj. Naj si vsaj šibkejši, najšibkejši vedno opomore za nadaljnjo pot. Lahko bi bila trdna hkrati. To bi bilo čudovito. Ali pa bi lahko hkrati občutila velik upad poguma. Naj se v tem primeru ne pre-pustita brezupu, temveč naj zaupljivo čakata, da slab trenutek mine. Kljub zmedenosti tega besedičenja sta se bolj ali manj razumela.

Odvračam pogled, je rekel Camier, saj ne vem več, na kaj naj mislim.

Rekel bi, da se jasni, je rekel Mercier.

Sonce se je končno prikazalo, da bova lahko občudovala njegov zaton za obzorjem, je rekel Camier.

Ta dolgi trenutek svetlobe v tisočih barvah, je rekel Mercier, me vedno gane.

Delovnega dne je konec, je rekel Camier. Z vzhoda se razliva nekakšna tinta in preplavlja nebo.

Zazvonil je zvonec in oznanil, da zapirajo.

Zdi se mi, je rekel Camier, da slutim nejasne, koprenaste oblike.

Prihajajo in odhajajo in nemo kričijo.

Prav res, je rekel Mercier, mislim, da imava priče, že od jutra.

Mar sva zdaj sama? je rekel Camier.

Nikogar ne vidim, je rekel Mercier.

Odpotujva skupaj, če je tako, je rekel Camier.

Stopila sta iz zavetja.

Torba, je rekel Mercier.

Dežnik, je rekel Camier.

Dežni plašč, je rekel Mercier.

Jaz ga imam, je rekel Camier.

Je to vse? je rekel Mercier.

Ničesar drugega ne vidim, je rekel Camier.

Grem ponje, je rekel Mercier, ti poskrbi za kolo.

Bilo je žensko kolo, na žalost s kontro. Za zaviranje si s pedalom zavrtel v nasprotno smer.

Paznik je v rokah držal šop ključev in gledal, kako se oddaljujeta. Mercier je držal krmilo, Camier sedež.

Morilca, je rekel.

II

V izložbah so se prižgale luči ali pa so ugasnile, odvisno od izložbe. Spolzke ulice so se napolnile z ljudmi, ki so hiteli k očitno jasnemu cilju. Zrak se je napolnil z nekakšnim besnim in naveličanim ugodjem. Ko si zaprl oči, nisi slišal niti glasu, temveč le neizmerno topotanje korakov. V tej tišini horde sta napredovala, kolikor sta mogla. Znašla sta se na zunanjem robu pločnika, Mercier spredaj, z roko na krmilu, Camier zadaj, z roko na sedežu, kolo pa je v jarku drselo ob njunih bokih.

Bolj si mi v napoto kot v pomoč, je rekel Mercier.

Saj ne poskušam pomagati tebi, je rekel Camier, sebi skušam pomagati.

Potem je pa vse v redu, je rekel Mercier.

Zebe me, je rekel Camier.

Res je bilo mraz.

Res je mraz, je rekel Mercier.

Kam pa greva s tem negotovim korakom? je rekel Camier.

Mislím, da greva proti kanalu, je rekel Mercier.

Že? je rekel Camier.

Morda nama bo všeč, če se napotiva po obrežni stezi in ji slediva, dokler nama ne postane dolgčas, je rekel Mercier. Pred nama pa, ne da bi nama bilo treba dvigniti pogled, umirajoče barve, ki jih imava tako rada in naju kličejo.

Zase govori, je rekel Camier.

Tudi voda bo še nekaj časa svinčeno siva, je rekel Mercier, kar tudi ni zanemarljivo. In kdo ve, morda naju zgrabi želja, da se vrževa vanjo.

Mali mostički so vedno redkejši, je rekel Camier. Sklonjena nad zapornice poskušava razumeti. S tovornih čolnov,

zasidranih ob bregu, se dvigajo glasovi mornarjev, ki nama voščijo dober večer. Njihovega dne je konec, kadijo še zadnjo pipo, preden bodo legli k počitku.

Zapornice? je rekel Mercier.

Zapornice, je rekel Camier, Z-A-P-O-R-N-I-C-E, zapornice.

Vsak zase, je rekel Mercier, in Bog za vse.

Mesto je daleč za nama, je rekel Camier. Počasi naju dohiteva noč, modročrna noč. Zvezde zakrivajo oblaki. Luna bo vzšla šele okrog štirih zjutraj. Vse hladneje je. Čofotava po lužah, ki jih je pustil dež. Nemogoče je napredovati. Tudi nazadovanje ne pride v poštev.

Nekaj trenutkov pozneje je dodal:

O čem sanjaš Mercier?

O grozi bivanja, zmedeno, je rekel Mercier.

Kaj če bi šla kaj spit? je rekel Camier.

Mislil sem, da se strinjava, da bova pila samo še v primeru nesreče ali bolezni, je rekel Mercier. Mar ni tak eden od najinih številnih dogovorov?

Saj ne gre za to, da bi pila, je rekel Camier, gre za to, da ga zvrneva kozarček na hitro, za pogum.

Ustavila sta se v prvem baru.

Tukaj kolesa niso dovoljena, je rekel lastnik.

Če premislimo, je šlo morda le za uslužbenca.

On pravi temu kolo, je rekel Camier.

Pojdiva naprej, je rekel Mercier.

Gnoj, je rekel barman.

Pa zdaj? je rekel Camier.

Kaj če ga prikleneva za plinsko svetilko, je rekel Mercier.

Lažje se bova gibala, je rekel Camier.

Na koncu sta se odločila za ograjo, kar je v bistvu enako.

Pa zdaj? je rekel Mercier.

Se vrneva h gospodu Kolesu? je rekel Camier.

Nikoli, je rekel Mercier.

Nikoli ne reci tega, je rekel Camier.

Šla sta torej v bar čez cesto.

Sedeč za šankom sta razpravljala o tem in onem, s prekinitvami po nujni navadi. Govorila sta, umolknila, se poslušala, se nehala poslušati, vsak zase in v svojem ritmu. Bili so trenutki, dolge minute, v katerih Camier ni imel moči, da bi dvignil kozarec k ustom. A tudi Mercier je imel enake težave. Takrat je tisti, ki je bil močnejši, dajal piti šibkejšemu, tako da mu je med ustnice potisnil rob kozarca. Mračne gmote kot iz pliša so se vrtinčile okrog njiju vse gosteje, bolj ko je tekla ura. Kljub vsemu je iz tega pogovora med drugim rezultiralo sledeče.

1. V tem trenutku bi bilo nepotrebno in celo predrzno nadaljevati.

2. Najbolje je, da prosita Heleno, ali lahko pri njej prebijeta noč.

3. Nič jima ne more preprečiti, da nadaljujeta pot naslednji dan zelo zgodaj zjutraj in ne glede na vreme.

4. Nimata si kaj očitati.

5. Ali tisto, kar iščeta, sploh obstaja?

6. Kaj iščeta?

7. Ne mudi se.

8. Vse njune sodbe o tej ekspediciji je treba revidirati s spočitno glavo.

9. Le eno šteje: odpotovati.

10. Sicer pa, sranje.

Ko sta bila spet na cesti, sta se prijela pod roko. Po nekaj sto metrih je Mercier opozoril Camierja, da sta v neskladju.

Ti imaš svoj ritem, je rekel Camier, jaz pa svojega.

Nič nama ne očitam, je rekel Mercier. Vendar je utruja-
joče. Napredujeva sunkoma.

Raje bi videl, če bi me odkrito in brez ovinkarjenja pro-
sil bodisi naj spustim tvojo roko in se oddaljim ali pa se
prilagodim tvojemu šepanju, je rekel Camier.

Camier, Camier, je rekel Mercier, in ga stisnil za roko.

Ko sta prispela do križišča, sta se ustavila.

Kam pa naj se zdaj usmeriva? je rekel Camier.

Najin položaj je bizaren, je rekel Mercier, mislim glede
na Helenino hišo, če sem se prav orientiral. Vse te poti, ki
jih vidiš, namreč enako srečno vodijo do nje.

Pa se obrniva, je rekel Camier.

To bi naju občutno oddaljilo, je rekel Mercier.

Ne moreva vendar ostati zasidrana tu vso noč, je rekel
Camier, kot dva kretena.

Vrziva v zrak dežnik, je rekel Mercier. Padel bo na dolo-
čen način, po zakonih, ki so nama neznani. Ostane nama
le, da se napotiva v smeri, ki jo bo nakazal.

Dežnik je odgovoril, Na levo. Bil je videti kot velik ra-
njen ptič, velik zlovešč ptič, ki so ga lovci pravkar sklatili
in ki je hropeč čakal na milostni strel. Podobnost je bila
frapantna. Camier ga je pobral in ga obesil na svoj žep.

Upam, da se ni polomil, je rekel Mercier.

Njuno pozornost je pritegnila nenavadna oseba, go-
spod, ki je kljub hladu nosil le frak in cilinder. Videti je
bilo, da za trenutek sledi isti poti kot onadva, saj sta ga
gledala v hrbet. Njegove roke so s prikupno zmedenimi
gibi privzdigovale in razpirale škrice fraka. Hodil je previ-
dno in trdo ter na široko postavljajl noge.

Ti je do petja? je rekel Camier.

Ne da bi vedel, je rekel Mercier.

Spet je začelo deževati. Je mar kdaj prenehalo? Pohitiva,
je rekel Camier.